

SELMECBÁNYAI HIRLAP

Egy évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona
50 fillér.

— Egyes szám ára 20 fillér. —

Hirdetések megállapodás szerint számíltatnak.

— Nyilttér díja soronként 20 fillér. —

Felelős szerkesztő:

DR. PAULOVICS ISTVÁN

Az expediciót s hirdetéseket illető reklamációk a lapkezelő

Joerges Ágost özvegye és fia

céghez intézendők.

hova az összes pénzküldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

A mumus.

Valahányszor, hivatalos ügyekben, Bécsbe utazik a kormány elnöke, az ellenzéki lapok ezt az utazást rendszerint fölhasználják arra, hogy olvasóiknak ijedősebb részét valamely közismert mumussal rémitgessék. Parizeusi szemforgatással szörnyűködnek, hogy ime: itt a létszámemelés! Tiszta csak azért járt Bécsben, hogy „szolgái meghunyászkodással újabb vér- és pénzdótot szállítson az osztrák szoldateszka átkos molochjának falánk torkaiba”. Nézzünk a szeme közé ennek a mumusnak.

Mindenekelőtt megállapíthatjuk, hogy a létszámemelés kérdése nem új dolog. Hogy ennek el kell következnie, tisztában van vele minden újságolvasó ember. Hogy mikor és milyen arányban, arról legfeljebb kombinációk lehetnek csak, végleges megállapodások azonban még nincsenek. Hiszen a tárgyalások a monarchia két államának miniszteriumai és a hadvezetőség között épen azért folynak még mindig, hogy a létszámemelés ne legyen nagyobb, mint a mennyit a Lajtán innen és túl az országok népei, a jelen viszonyok között, nagyobb megterhelhetés nélkül elbírnak.

Mert azt talán még a legnaivabb ol-

vasópublikummal sem képesek az ellenzéki lapok elhíttetni, hogy a létszámemelés kiábrólag csak Magyarországot terhelné. Kijut abból a maga arányos része Ausztriának is, viszont a fölemelt létszámból nemesak a közöshadsereg kap majd újoncokat, hanem a magyar honvédség is.

Ez így lesz, ha majd az ideje elkövetkezik. Hogy mikor következik el, ma még talán a legbeavatottabbak sem tudhatják egészen biztosan. Legkevésbé pedig az ellenzéki lapok, amelyek ebben a kérdésben oly fennen szimulálják jólétesült-ségüket.

Egyet azonban tudunk s ezt ismételjük is, hogy az ellenzéki oldalról unós-untalan s mumusként előrángatott létszámemelés kérdése nem újkeletű. Tiszta István gróf miniszterelnök székfoglaló beszédében egészen nyíltan bejelentette ezt, sőt ezt a beszédet megelőzően megajánlották a létszámemelést már maguk az ellenzéki vezérek is akkor, — csak vissza kell rá emlékezni! — amikor még Klauen-Héderváry gróf miniszterelnöksége idejében folytatták az obsztrukciót a véderőreform ellen s azzal kínálkoztak fel a hatalomra, hogy ne legyen végleges véderőreform, csak hároméves provizórium, melynek keretében az újonclétszám emelésének kérdése is kedvezően

elintézhető. Csak épen az kellett volna hozzá, hogy ők jussanak a hatalomra, akár Klauen-Héderváryval akár Lukácsal együtt, paktum alapján, akár ők maguk, egy újabb koalícióban.

Igy fest ez a mumus a valóságban. S akik ismerik az ellenzéki vezérek lélektanának a természetrajzát aligha csalódnak, mikor azt hiszik, hogy a provizórikus létszámemelés sokalta nagyobb terhet rótt volna a nemzet vállára, mint amennyit esetleg a Tiszta-kormány, jól megfontoltan, megengedhetőnek tart majd. És különben sem magától a kormánytól függ az újonclétszám megajánlása. Ezt a hadvezetőségnek, alkotmányos formában, a törvényhozástól kell kérnie. Hogy tehát szükség van-e a létszámemelésre, különösen a megváltozott világpolitikai viszonyok között, mikor körülöttünk új államalakulások történtek, a Balkán népeinek országa megnőtt s más országok is folyton fegyverkeznek s így nekünk is állandóan szárazon kell tartanunk a puska-port: azt a maga idején döntse el a törvényhozás.

Ez is eggyel több ok, hogy az ellenzék vonuljon be a parlamentbe s az ilyen fontos kérdésekben teljesítse ott komoly, ellenőrző hivatását, ahelyett, hogy gyerekes módon csak mumusokat mutogasson.

A léthez...

A léthez oly hatalmas késtelékkel
Tűzűdik néha egy-egy élet,
Hogy gondot nem okoz az évrök éjfel,
Az életelő, büszke enyészet.

Mikor magasán jár a nap az égen
S oly messze-messze még az alkony,
Ki gondol rá, hogy a nap véget érjen
S egy élet útja megszakadjon?

De, Istenem, o földön hányan élnek,
Kik itt lemondás arccal járnak,
Alkonnál már o földi késtelékkel
Csak foszladozó, gyöngye szálak!

Egy-egy szál, mely, mint a húr, összerozsog,
Ha megérintik bármi halkán...
Amely, lazán is, feszül végzetlenül
S szakadhat minden pillanatban...

A kék szemüveg.

Irta: Catulle Mendés.

— Szilárdul elhatároztam, hogy feleségül veszem! — mondta Valentin barátom, meggyőző hangon.

— Te... te feleségül veszed Nadéját? — válaszoltam én felháborodva. — Te, a fiatal nemes, a gánes nélküli lovag, akinek nevéhez fölt nem tapad? Hát nincsenek már a régi, ódon kastélyokban, a vidéken, fiatal, szép várkisasszonyok, akik alig tértek haza a klastromból és az ablaknál ülve «Pál és Virginia» történetét olvasák, miközben tekintetük elmereng a park széles, gondozott útain, ahonnan jövődöbéli lovagjukat várják? És te Nadéját akarod feleségül venni, azt a könnyelmű leányt?

— Igen!

— Azt a Ninit, — mert akkor még az volt a neve, — aki a Moulin de la Galetteben, az udvariás hadfiak társaságában, a legelső sorban táncolt, aki később a Folies Marigny-ben trikóban mutogatta magát és a másodrendű komikus kedvese volt, Ninoche név alatt? Azt a Nadéját, aki csak azért viseli most ezt az orosz hangzású nevet, mert Saratoff gróf, kedves kutyája után, ezzel a becéző névvel tüntette ki?

— Igen.

— Azt a Nadeját, aki mindenhol jól érzi magát, ahol a vacsora kitűnő és a pezsgő patakokban folyik? Aki minden udvarlóját meg-

pumpolja és mégsem tartozik senkinek és akinek minden emeleten másik barátja van?

— Te kegyetlen vagy ítéletedben!

— Te pedig ostoba a bizalmadban!

— Nem bánom, de mégis feleségül veszem!

— És miért?

— Mert szeretem!

— Akkor légy a barátja.

— Az már voltam.

— És mégis szereted?

— Örültem!

— Hülye vagy!

— Különböznék még más okom is van...

— Halljuk hát.

— Ő is szeret engem, — válaszolta komolyan Valentin.

Hosszabb hallgatás és habozás után végre válaszoltam:

— Az más... ha ő is szeret, akkor kénytelen vagyok elhatározásodat tiszteletben tartani, akkor csak vedd el feleségül. Én hiszek a lélek tisztulásában, a megszentelt csók után... mert a szerelemnek, a Isten legszebb törvényének, visszaható ereje van... Az a nő, aki szenvedélyesen, önfeláldozóan képes szeretni, megérdemli, hogy tévedéseire és multjára a feledés fátyolát

Béke.

A mult esztendő október havában nagy meglepetés érte a világot. A kis Montenegró huszonötezer emberből álló egész hadseregét mozgósította s bevonult Törökország területére. Ez volt a jeladás. Montenegró után fölkeltek a többi balkán népek is s mozgósították hadseregeiket Törökország ellen. Egész Európa meglepetve látta, hogy a tudta nélkül szövetségre léptek a balkáni kis országok, de nem gondolta, hogy bár négyfelől támadják a törököt, legyőzhessék azt a népet, mely néhány századdal ezelőtt egész Európát sanyargatta s egyrészt leigázva tartotta.

De jöttek más meglepetések is. A bolgárok óriási győzelmei: Kırkilisz, Lüleburgász, Csataldzsa. A törökség egymásután vesztett csatát, egyre hátrább szorult s mikor a győzelmes bolgárok már vagy 150 négyzetmérföldet elhárítottak tőle, megüzenték neki, hogy Konstantinápolyban követelik ki a meghódított földet s a lealázó békét. A töröknek mindössze a konstantinápolyi kerület maradt meg s a Londonban tanácskozó nagyhatalmak követeinek egyértelmű ítélete az volt, hogy a török adja át Drinápolyt, bősse meg a békét, mondjon le európai birtokairól s csupán Konstantinápoly maradjon az övé.

A nagyhatalmak követeinek londoni tanácskozása és ítélete után, melynek a török magát alávetette, azt lehetett volna hinni, hogy vége a háborúnak. De új meglepetés következett megint. A szövetségesek összeveszték a koncon, új szövetség keletkezett s közös erővel támadtak a háborúban legtöbb vért vesztett, hős bolgár nemzetre. Bulgária nem bírta meg a támadást, kénytelen volt békét kérni s ezt a békét e hónap 7-én. Románia fővárosában, Bukarestben pecsételték meg.

Ez a béke Bulgáriára nézve végtelenül lealázó. Míg a görögök ötvenezer, a szerbek negyvenezer négyzetmérföld területet kaptak, addig a bolgárok, kik a háborúban a legvittebérek voltak, a felével kénytelenek megelégedni. S ha hozzávesszük ehhez, hogy régi országuk határától a Romániával határos területnek egy jókora darabját Románia okkupálta, ámulva kérni az ember, vajjon érdemes volt-e ennyi sikerért, ennyi haszonért százezer katonát föláldozni, csak azért, hogy kétannyi leigázott idegennel több alattvalója legyen.

dobjuk. Nadéja szeret, méltó arra, hogy nevedet viselje. Én vén romantikus vagyok és mindent meg tudok bocsítani az igazi szerelmért. Most tehát még csupán azt a kérdést kellene tisztáznunk, hogy Nadéja szeret-e valóban, szenvedélyesen, önfeláldozóan?

Valentin fel és alá járt a szobában és ujjongó hangon, nagy bőbeszédűséggel terjesztette elém bizonyítékait:

— Hallgass meg nyugodtan. Egy évvel ezelőtt szabadulni akartam a nyomasztó bilincsek alól és elhatároztam, hogy megtöröm a varázslatot és elmenekülök előle. Könnyek, zokogások közt bússzokodtunk és elhagytam, hogy többé sohase lássam. Az egész napon és féléjszakán úgy bolyongtam, hogy szilárd maradok és leküzdöm szenvedélyemet. Mikor hajnal felé lakására hazatértem, szobalánya, Clémentine, várakozott rám. Halálsápadt volt és úgy reszkedett, hogy alig tudott szóhoz jutni... míg végre kinyögte, hogy Nadéja megmérgezte magát...

— Bizonyosan tudod? — kérdeztem izgatottan.

— Egy egész üveg ópiumot megivott.

— És biztosan tudod, hogy ópium volt az vegben?

— Ha nem hiszed, megkérdezheted doktor Deltont, aki öt hétig kezelte és hússzor is mondta hogy nem éri meg a hólnapi napot...

A béke utáni első napokban hirtelen ment, hogy az európai hatalmak ezt a Bulgáriára nézve olyan szégyenletes békét nem fogadják el, hanem maguk fogják az országok új határait megállapítani. Azóta azonban más szél fúj. A hatalmak nem avatkoznak be s hagyják szegény Bulgáriát a maga sorsára.

Emberi számítás szerint nem lehet tartós ez a béke, mert Bulgáriának nagy sérelmével, az igazság és méltányosság lábbaltiprásával kötötték. A nemzetek életében azonban az erőse a jog és az igazság, a gyöngének pedig hallgatnia kell.

A bukaresti békekötésen rajta van a pecsét. A háborús földön nem folyik többé a vér, megkezdődik a szántás-vetés, a békés munka. De mennyi verejtékes munka árán lesz itt olyan dús aratás, hogy az emberek elfeledjék szenvedéseiket, elapasszák könnyeiket s behedgenek a sebek, melyeket az embermészárlás okozott!

A városokról.

Irta: Preszly Elemér országgyűlési képviselő.

A magyar törvényhozásnak évtizedeken keresztül mostoha gyermekei voltak a magyar városok. A kiegyezés után hosszú ideig, — mondhatjuk napjainkig — törvényhozás, kormány és társadalom fővárosunknak világvárossá fejlesztésén fáradozott és a vidéki városokat teljesen elhanyagolta. Mint valamikor a római birodalomban Rómába: nálunk minden út Budapestre vezetett, a vasutak ide futottak be, Budapestben koncentrálták az ipart, kereskedelmet, gyárakat, intézeteket, irodalmat, művészetet, tudományt, iskolákat, hivatalokat. Budapestről nagytáv nélkül elmondhatjuk, hogy az egész nemzet verejtéke árán lett naggyá, lett világvárossá. Ma tündéri fényben uralodik a Duna két partján, tőle 10—20 kilométernyire azonban már kellőszámú népiskola nélkül küzködő, idegen nyelvű községeket és irni-olvasni nem tudó férfiakat találunk.

A főváros nem igen szolgálja vissza azt a sok áldozatot, melyet az egész nemzet hozott érte.

Az élelmiszerdrágaság és lakásuzsora eredménye, hogy Budapest, minden mesterkelt centralizmus dacára, nem fejlődik már oly rohamosan, mint az előző években; sőt a kivándorlás a közeli vidékre napról-napra erősebb.

A vázolt jelenségek önkéntelenül a vidéki városok felé terelik a nemzet figyelmét. A vidéki

városok évtizedekig magukra hagyatva, mostoha viszonyok között is fejlődtek, előrehaladtak s amellet majdnem egészen megmagyarosodtak, a magyarság fellegváraivá, erősségeivé lettek.

Ma már a városok 80—90 százaléka nyelvben és érzésben magyar. Ezeket a vidéki városokat erősíteni, vidéki szürkeségükből kiemelni: elsőrangú nemzeti érdek.

A vidéki városokat kulturális központokká kell fejlesztenünk, hogy egy-egy nagy vidéknek irányítói, nevelői legyenek. A felállítandó egyetemek ezt a célt szolgálják. De ez még csak az első, bátortalan lépés. Ha majd a vidéki városok a tudomány, az irodalom, a színművészet és képzőművészetek hajlékaivá válnak, ha majd a vidéki sajtó kiemelkedik jelenlegi szürkeségéből, akkor ezek a vidéki gócpontok az egész nemzetre nevelő, átalakító hatással lesznek és életre ébresztenek igen sok, ma még szunnyadó erőt és energiát.

Helyes városi törvény alkotása legsürgősebb törvényhozási feladat. A városok ma tarthatatlan helyzetben vannak s ezért jogviszonyaikat, mint anyagi kérdéseiket sürgősen rendezni kell. Rendezni kell jogviszonyaikat, mert ma a rendezett tanácsú városok önkormányzata merőben illuzórium. Alá vannak rendelve a megyei törvényhatóságnak, már pedig a vármegye élete, berendezkedése, gondolkodása, érdekei egészen mások, mint a városoké és egészségtelen állapot, hogy 10—60 ezer lakosú város ipari, gyári, csatornázási, világítási és általában háztartási ügyeiről és fejlődéséről túlnyomó többségben a mezőgazdasági érdekű és érzelmű vármegye döntson.

Ma a városok önkormányzata jóformán csak abban nyilvánul, hogy joga van a városi képviselőtestületnek a város lakosságát tetszése szerint megadóztatni. Míg a felettes vármegye adóztatási joga szorosan körülhatárolt és megszabott (5 százalékos megyei adó és 13 százalékos emelkedhető megyei utadó) s míg a felettes vármegye háztartási költségeit legnagyobb részben az állami budget fedezi (1912-ben 22,073.140 korona), addig a városok csak pár éve részesülnek némi segélyben s dacára, hogy évről-évre több és több állami feladatot látnak el, kiadásairól kénytelenek maguk gondoskodni és ezért »önkormányzati jogukból« kifolyólag oly súlyos pótdókat vetnek ki a városi egyéb közszolgáltatásokon felül, hogy a pótdók az állami közterheket a legtöbb városban felülmúlják. A legnagyobb

— Akkor lehetséges, hogy valóban és igazán szeret, ámbár a mérgezési kísérlet a nők rendes trükkje és nem elegendő bizonyíték, ezt a saját tapasztalatomból is mondhatom, — válaszoltam én.

— Hallgass meg tovább. Az összes barátairól lemondott kedvemért, még Saratoff gróftól is megvált, aki különben atyai jóbarátja volt. De mégis bántott, hogy olyan fényűzésben él, amelyet nem én nyújtottam neki. Saját háza, kocsija, fényes toalettjei voltak, amelyekről undorodtam... Szégyen és düh fogott el látásakor! Nadéja az ő finom női ösztönével megsejtette, hogy bensőmben mi háborog és egy napon, mikor beteg anyám látogatásáról a vidékről hazatértem, a fényes ház kapusnője azzal fogadott:

— Madame Nadéja már nem lakik itt!

— Barátom, eladta házat, mindenét, egyszerű gyapotruhába öltözött és úgy akadtam rá a Rue du Cherche-Midi egy szerény hónapos szobájában, a varrógép mellett.

— És mit csinált a pénzével?

— Szétosztotta a szegények közt.

— Ki mondta ezt neked?

— A szegényház igazgatója.

— Az ördögbe, most már kezdem hinni, hogy Nadéja csakugyan szeret, mert az asszonyok csak ritkán hoznak szerelmükért ilyen nagy

áldozatokat. De azért teljesen még most sem győződtem meg szerelméről. A szerelem valódi bizonyítéka: a tartós ragaszkodás és lankadatlan áldozatkészség!

— Erről is meggyőződtem! Halld csak! Nyolc hosszú hónapon át a Rue du Cherche-Midiben maradt, mint szerény, szorgalmas munkásnő a zakatoló varrógépe mellett; reggelije egy pohár tejből, ebédje egy darab sült húsból állt. Hasztalan könyörgtem, hiába kínáltam meg keresményemmel, visszautasította és szilárdul megmaradt lélekölő munkája mellett. Elhatározta, hogy új életet kezd a becsület útján és megmarad szegény leánynak, aki mindenét csak munkájának köszönheti. Ezért élt... erről álmodozott... Ruhája már megkopott... kegyetlen napok következtek... szigorú nélkülüzesek, amikor munkája megcsökken és Nadéja mindezt titkolta előttem. Másoktól kellett megtudnom, hogy reggelint bejár egy vagyonosabb szomszédnőhöz takarítani, amiért naponként tíz sous-t kapott. Megcsodáltam és imádtam! Hálásan csókolgattam a munkában megdurvult szép kezét és az álmálanságtól vérről aláfutott, drága szemét! Hasztalan könyörgtem, hogy hárja abba nyomorúságos életmódját, tiszteletreméltó macacssággal hű maradt elhatározásához. Csak tegnap költözött át egy tisztességesebb lakásba és akkor felvette

egyenlőtlenségekre is vezet az önkormányzati adóztatási jog, mert azoktól a ritka és boldog városoktól felfelé, melyek a pótdót egyáltalában nem ismerik, vannak városok, ahol a pótdó az egyenes állami adó 100—150 százalékla.

Az önkormányzatot a városokban akként kell megerősíteni, hogy a város szabad fejlődését elősegítse s emellett a polgárság jogainak biztosításával járjon. Első lépés, hogy a városok a vármegye fennhatósága alól felszabadítsanak. A városok már úgyis kinőttek a megyei gyámkodás Procerusts-ágyából. Ami a közszabadságok szempontjából nem nyújt garanciát, ott nem kell az önkormányzathoz ragaszkodnunk, a közszabadságot lényegében érintő területeken pedig az önkormányzatot ki kell terjesztenünk, meg kell erősítenünk.

A rendőrséget államosítsa a törvényhozás, mert míg egyrészt városaink rendőrsége ma a legszerűbb igényeknek sem felel meg, addig másrészt a közszabadság szempontjából a rendőrség államosításában semmi veszély nincs, mert a rend, közbiztonság erélyes fenntartása állami érdek, állami feladat. De érdekük a polgárok-nak is.

Államosítani kell az árvaszéket is, mert országos érdek, hogy az árvák ügyei és vagyona, szigorú ellenőrzés alatt, egységesen kezeltesenek és ma a városi árvaszékek ellen igen sok kifogás emelhető.

Emellett azonban az önkormányzatot ki kell bővíteni, egyrészt a képviselőtestületi közgyűlés hatáskörének szélesítésével, másrészt a tanács szervezetének akként való megváltoztatásával, hogy a tanácsot elintézt ügyek is a közgyűléstől választott önkormányzati elem bevonásával intéztesenek el és a tanács határozatai ellen a közgyűléshez lehessen felelbezn.

Meg kell szüntetni ezenkívül a törvényhatósági és rendezett tanácsú városok jogállása közötti különbséget. Hiszen ma e téren a legnagyobb anomáliák tapasztalhatók. Vannak pár ezer lélekszámú törvényhatósági városok és 50—60 ezer lélekszámú rendezett tanácsú városok. A városok mind egyenlő jogállásúak legyenek. Hiszen szükségleteik, életük teljesen megegyeznek egymással.

Ha sürgős a városok jogviszonyainak rendezése, még sürgősebb anyagi ügyeiknek mielőbbi, az egész országra kiterjedő szabályozása, önálló városi törvény keretében. A mai állapot tarthatatlan, igazságtalan. A legtöbb város roskadozik a folyton szaporodó terhek súlya alatt, évről-évre

újabb és újabb igények várnak a kielégítésre, a legtöbb városban megoldatlan a csatornázás, vízvezeték, kövezés, elhanyagolt a közegészségügy és a legtöbb városban ijeszten nagy a pótdó.

Kétségtelen, hogy a városok anyagi ügyeit sem államsegéllyel, sem pótdóval kizárólag rendezni nem lehet. Új jövedelmi forrásokat kell teremteni, új bevételekkel növelni a városi háztartást, anélkül, hogy a polgárság terheit emelnék.

Pótdókkal nem lehet a városok igényeit kizárólag kielégíteni, mert hiszen a pótdó folytonos emelésének vétót mond a polgárság teherviselő képessége. Sőt ellenkezőleg — még az önkormányzat rovására is — a pótdó maximumát törvényben kell megállapítani. Új városi adók (betterment) szintén nem oldják meg gyökeresen a városok anyagi kérdéseit, mert ezek megint csak a sokféle adókkal megterhelt polgárság rovására szaporítják a városi bevételeket.

Újabb adók nélkül újabb jövedelmek teremtése: ez a helyes és okos városi közigazgatás Columbus-tojása. Városi vállalatokat, városi üzemeket kell létesíteni, melyek, kellő és szigorú ellenőrzés mellett, a városok jövedelmét emeljék.

Csak a városi takarékpénztárak eszméjére mutatok rá. Németország igen sok városában virágzó városi takarékpénztárak hatalmas jövedelmet biztosítanak a városoknak. Hazánkban Nagykőrösön és Nagybányán 70—80 ezer korona évi bevétele van a városnak a városi takarékpénztárakból. Hiszen nincs könnyebb, mint egy városi takarékpénztár felállítását; mondhatnám, kézen van minden városban. Alaptörkéje csaknem teljesen kikerül a regále-kártalanítási kötvényekből, betétjei az árvapénzekből s a városoktól kezelt különböző alapok- és alapítványokból, melyek ma magánintézetekben vannak elhelyezve.

Andrássy Gyula, belügyminiszter korában, megbízást adott Halász Sándornak, a posta-takarékpenztár igazgatójának, egységes városi takarékpénztári javaslat kidolgozására. Helyes lenne, ha a kormány is foglalkoznék e kérdéssel. A városok azonban, törvény híján is, autonómiájukból kifolyólag, megvalósíthatnák a városi takarékpénztárak intézményét. Ehhez, természetesen, az kellene, hogy a városok polgármesterei és tisztviselői ne ülnének a különböző bankok és részvénytársaságok igazgatóságában, mert ezek az igazgatóságok mindig incompatibilisek a városok érdekeivel. Hiszen egy város első tisztviselőjének a városi ügyek minden idejét kell, hogy elfoglalják; a közgazdasági tevékenység már ebből a szempontból is helytelen.

Gróf Andrássy Gyula, belügyminisztersége idején, kiadott egy rendeletet, mely a városi tisztviselőket eltillja a közgazdasági tevékenységtől, de ennek a rendeletnek az a nagy hibája, ami minden magyar törvénynek és rendeletnek, hogy megkerülhető. Mert a rendelet szerint a városi közgyűlés állapítja meg, hogy incompatibilis-e vagy nem, megengedhető-e vagy nem a tisztviselő igazgatósági tagsága. Nagyon természetes, hogy a loyális közgyűlés mindig és mindenhol a megengedhetőség mellett szavaz.

A városi takarékpénztárak mellett egyéb városi üzemek és vállalatok is létesíthetők, melyek egyrészt a városok jövedelmét is fokozzák, másrészt a város szociális köteleit is lerövidítik a város polgárságával szemben. A külföld és különösen Németország e téren is messze túlszárnyal bennünket. De hazai példa is van. Lenn, Erdélyben, a száz városok gazdagságát és előrehaladottságát az okosan szervezett és szigorúan ellenőrzött városi üzemek és vállalatok szolgáltatják. Ujabbban Budapest halad előre a városi üzemek terén. Bárczy polgármester a városi villamos megvételével nemcsak a főváros jövedelmét fokozta, de a közúti közlekedés javítását is elősegítette.

Itt a tizenkettedik óra, hogy a törvényhozás egységes városi törvénnyel a vidéki városokkon segíteni. Országos érdek követeli ezt. Nem kell a várost a faluval szembehelyezni, arra kell törekedni, hogy a falu feladatát a város folytassa, kiegészítse. A falu, az egészséges falu, emberföltöltséget produkál. Bizonyos fejlődési fokon a falu kis határa nem tud munkát, kenyeret adni minden munkáskéznek. Ennek az egészséges feleslegnek befogadása, felszívása a vidéki városok feladata.

Ha vidéki városaink fejlődni fognak, ha bennük gyárkémények füstje száll az ég felé, ha bennük egészséges ipari és gazdasági fellendülés támad, akkor nem kell a falu feleslegének, véreink százezereinek Amerikába kivándorolni. Akkor nem fogunk oly szomorú statisztikai adatokat olvasni, hogy Magyarországon a lefolyt 10 év alatt a tényleges szaporulat százaléka messze alatta marad a természetes szaporulat százaléknak, alatta marad a sűrűbb népességű Ausztria tényleges szaporulatának, mert Magyarországból 15 év alatt, csak az ismert adatok szerint, 1,200.000 ember vándorolt ki Amerikába.

HIREK.

— **Személyi hírek.** Longauer Nándor dr. rendőrkapitány szabadságáról folyó hó 27-én hazaérkezett s hivatalának a vezetését átvette. Krompecher Szilárd m. kir. kerületi egészségügyi felügyelő az elmúlt héten 3 napon át Selmecebányán tartózkodott s az összes állategészségügyi intézményeket megvizsgálta. — Sobó Jenő m. kir. főbányatanácsos, főiskolai tanár balatonberényi, Baán Elemér kir. közjegyző karlsbadi üdülését befejezve, hazaérkeztek Selmecebányára.

— **Réz Géza előadása.** A Budapesten tartott VII. nemzetközi közgazdasági tanfolyam előadássorozatát Réz Géza selmecebányai bányászati és erdészeti főiskolai tanárnak németnyelvű előadása nyitotta meg. Réz tanár a magyar bányászatról tartott előadást. Az ország ásványban való gazdagságának és eloszlásának, valamint a hazai bányászat mai állapotának rövid áttekintése után, az előadó a bányászat fontosabb ágazatait, úgy mint a vas-, érc-, bronz- és szénbányászatot tárgyalta.

A rendkívül érdekes előadást nagy tetszéssel fogadták.

ismét a régi, becsületes Clémentine nevet. De a munkáját folytatja és abból akarja megszerezni szerény hozományát.

— Ez már csakugyan rendkívüli jellem, — kiáltottam én, — sőt komoly bizonyítéka annak, hogy Nadéja valóban szeret, amiért lelkemből irigyllek, kedves barátom! És mégis, — ne vedd zokon, — ha egy utolsó próbát tanácsolok.

Ezzel elővettem szekrényem fiókjából a kis bőrtartóban levő kék szemüveget.

— Látod ezt a szemüveget? Nem valami diszes, két hajlott drójtával és sűrű, kék üveggel, sőt ellenkezőleg, képes a legcsinosabb női arcot is a neveltségesség elrútítani. Nos tehát, követeld Nadéjától, hogy helyezze el az orrán és jelenjen meg vele, ha csak néhány pillanatra is, a Gimnase színház egyik páholyában.

— Komolyan tanácsolod ezt?

— A legkomolyabban! Mert ritka dolog ugyan, hogy a nő meghal szerelméért, hogy hosszú időn át megelégszik az egyszerű gyapotruhával, bútorozott hónaposzobával és megmarad a munkánál, a varrodágnél, de a legnagyobb, legmagasabb, legcsodálatosabb és legkétség-telenebb bizonyíték az, ha beleegyezik abba, hogy bár egy pillanatra is, az egész világ előtt rútnak és neveltségnek lássék!...

*
Egy óra óta ültünk már kényelmes szüléinkben a színház nézőterén... Az első felvonás már véget ért és Nadéja még mindig nem mutatkozott a páholyban, amelyet számára Valentin kibérelt. Barátom a nyugtalanságtól idegesen fészkelődött helyén.

— Meglásd, hogy eljön... szentül megígérte nekem! — suttogta reszkető ajkakkal.

Én nem válaszoltam, de kétkedően mosolyogtam.

A páholyajtó felpattant és Nadéja csipkeöltönybe burkoltan, szemén az utálatos kék szemüveggel megjelent a páholy nyílásában. Minden látócső azonnal felé irányult, de ő hősiesen tűrte és végignézte az egész előadást.

— Feleségül veheted és aranyba foglathatod! — biztattam Valentint, aki az előadás végén boldogan sietett a páholy kijáratához és menyasszonyát gyengéden karonfogva, eltávozott a színházból...

— **Negyvenéves házassági évforduló.** *Broszman Jenő* nyugalmazott m. kir. bányatanácsos, a Ferenc József-rend lovagja és neje folyó hó 25-én ünnepelték házasságuknak negyvenedik évfordulóját. A kedves és megható ünnepen igen sokan fejezték ki jókívánataikat a közbecsülésben és közszeretben álló házaspárnak.

— **Tanulmányi segélydíj az állami erdészek gyermekeinek.** A földművelésügyi m. kir. miniszter, az állami erdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyző alaphól, az 1913/4. tanévre, *Gerő Gusztávné* és *Wittich Lajosné*, főerdészek özvegyeinek, egy-egy gyermek után, 400–400 korona, *Krippel Mór* bányászati és erdészeti főiskolai tanárnak pedig, egy gyermek után, 200 korona tanulmányi segélydíjat adományozott.

— **Az Óvár restaurálása.** A Műemlékek Országos Bizottsága folytatja az Óvár restauráló munkálatait s az idén egyelőre a dülöfélben levő egyik bástyát állíttatja helyre. Jövő esztendőben, ha költség lesz rá, a vár többi részében megkezdett munkákat folytatják s ha ezekkel elkészülnek, az Óvárra fölvezető monumentális feljártót fogják fölépíteni.

— **Új vasúti kocsik.** A m. kir. államvasutak igazgatósága ez év kora tavaszán arról értesítette a város polgármesterét és a selmecbányai állomásfőnökséget, hogy a régi, még a 70-es évek elejétől forgalomban levő vasúti kocsikat, melyek már semmiképen sem megfelelőek, kivesszi a forgalomból s helyettük két harmad- és két másodosztályú modern kocsit állíttat. A kocsik a győri vaggongyárból a napokban megérkeztek és kipróbálásuk után ezen a héten adták át őket a forgalomnak.

— **A selmecbányai vasút ügye.** Egészen megbízható forrásból értesülünk, hogy a kereskedelemügyi miniszterium a honföldi-selmecbányai vasút építését még a tavasszal megkezdésére s hogy a garamberzence-selmecbányai vonalat is szélesvágányú vasúttá fogja átalakíttatni s össze fogja kötni a honföldi selmecbányai vonallal. Ezzel az a terve a miniszteriumnak, hogy a budapest—ruttkai vonalnak nagy forgalmát jó részben a garamberzence—selmecbánya—hontföldi—budapesti vonalon bonyolítsa le, másrészt hogy a szintén nagyon forgalmas garamberzence-selmecbányai vonal üzemre való képességét még jobban fokozza. A korpona-zólyomi vonal tervét a miniszterium elejtette, mert a vasút a beépített összegnek egy százalékát sem jövedelmezne.

A tervezett vasút mindenesetre nagyot fog lendíteni Selmecbánya iparán és kereskedelmén s örök hálára kötelezi Selmecbánya polgárságát azok iránt, akik a régen húzódozó és már-már égetővé vált kérdést a megvalósulás stádiumába juttatták.

— **A hatóság figyelmébe.** Kétrendbeli panasszal fordulunk a város hatóságához s lehető sürgős intézkedést kérünk. A Vöröskúti-utcában tervezett gyalogjárónak és úttestnek az építése az egész nyáron szünetelt s ha a rossz időjárás beáll rajtuk, valamint a Petőfi-utcában, melynek szűk bejáróját szintén felszedték, valósággal lehetetlen lesz a járás és közlekedés. Az akadály, mely a megkezdett építést gátolta, megszűnt, nincs tehát semmi ok sem a munkálatok teljes bevezetésének a halogatására.

Másik panaszunk, hogy az Óváron már vagy, két hónapja nem űti a harang az órákat, csupán csak a negyedeket. A város órását, kinek egyébként más dolga sincs, mért nem utasítja a tanács, hogy hozza rendbe a toronyóra szerkezetét, hogy ez a süketség végre-alahára véget érjen? Vagy nem intézkedik, nem rendelkezik itt senki?

— **Bányászszerelesség az Erzsébet-aknán.** Folyó hó 27-én, az Erzsébet-aknán levő bányaműnél, kőzetomlás következtében, *Sziagó Mihály* 43 éves bányamunkás súlyosan megsérült. A megsérült bányamunkást a bányász-kórházba szállították, hol *Vértesi Tóth Imre dr.* m. kir. bányakerületi főorvos vette ápolás alá.

— **Kirándulás a Szitnyára.** A Szitnyai Osztály folyó évi szeptember hó 8-án társaskirándulást rendez a Szitnyára. Indulás a városházától reggel 7 órakor. Akik a szitnyai társaságban részt akarnak venni, szeptember 5-én estig *Frank Lajos* kir. adóhivatali főellenőrnél, az Osztály pénztárosánál jelentkezzenek.

— **Erdészeti áthelyezés és megbízás.** A m. kir. földművelésügyi miniszter *Bárdos József* erdőtanácsost Budapestről Nagyváradra, *Papp Béla* főerdőmérnököt Sátoraljaújhelyről Budapestre a földművelésügyi miniszterium I. A. főosztályába, *Pöschl Ferenc* főerdőmérnököt Komáromból Nagyszőlősrre, *Miklós Lajos* főerdőmérnököt Versecről Komáromba, *Csatay Gyula* segéderdőmérnököt Egerből Versecre, *Szj Dénés* segéderdőmérnököt Nagyszőlősről Sátoraljaújhelyre helyezte át, *Comaniciu János* segéderdőmérnököt pedig megbízta a Nagyváradon újonnan szervezett felső m. kir. járási erdőgazdálkodás vezetésével.

— **A városi óvónő szabadságán.** *Wilczek Frigyes gróf dr.*, Hont-megye és Selmec-és Bélabánya szab. kir. bányaváros főispánja, *Versényi Róza* városi felső óvónőnek, szeptember hó 1-től számítva, négyhónapi szabadságidőt engedélyezett. Az óvónőt, távollétében, *Csányi Klarissza* okleveles óvónő fogja helyettesíteni.

— **Beiratások az ev. polgári leányiskolába.** A selmecbányai ág. hitv. ev. polgári leányiskola III. és IV. osztályába, a *Jaeger*-féle elemi iskolában, szeptember 1-én, 2-án és 3-án lesznek a beiratások. A leányiskola helyisége, a mostani tanévtől kezdve, a Szentháromság téren levő Heincz-féle ház földszintjén lesz. Mivel a helyiség átalakító-munkálatai még tartanak, a rendes előadások csak szeptember 9-én fognak megkezdődni.

— **Érettségi vizsgálatok.** A selmecbányai kir. kath. főgimnázium igazgatósága tudatja az érdekeltekkel, hogy a folyó évi szeptember havi javító-, pótló- és kiegészítő érettségi vizsgálatok szóbeli részét a besztercebányai kir. kath. főgimnáziumban szeptember 13-án fogják megtartani. A teljes érettségi vizsgálatra jelentkezők részére az írásbeliek napján szeptember hó 9-ike, 10-ike és 11-ike van kitzúve.

Steckenpferd liliumtejszappan

Bergmann és Tsa Tetschen Elba m.
elérhetetlen hatású szepők eltávolítására és nélkülözhetetlen szer arc- és bőrápolásra, mit számtalan elismeréssel bizonyíthatunk. Gyógytárakban, drogeriákban, illatszere- és fodrászüzletekben 80 fillérért kapható. Szinte páratlan hatású női kézápolószer a Bergmann «Manera» liliumkrémje, mely tubusokban 70 fillérért mindenütt kapható.

gummi-sarkot az egész világ ismert és dícséri! Cipészétől határozottan csak a valódi új **BERSON** gummi-sarkot kéri, aranydobozban s utasítson minden utasítást vissza. **Bersonművek, Budapest, VII.** 1938

— **Új tanár a tanítóképzőben.** A selmecbányai ág. hitv. ev. Csemez-tanítóképzőintézet kisbizottsága, a Bonyhádra távozott *Rózsa Sándor* tanár helyére, ideiglenes minőségű segédtanárnak *Teke Sándor* volt bonyhádi főgimnáziumi helyettes tanárt hívta meg.

— **Kokszállítás Selmecbányára.** A selmecbányai m. kir. kohóhivatal 16000 métermázsas koksz szállításával, az 1913. évi július hó 11-én megtartott versenytárgyalásra beadott ajánlatok alapján, *Salamon Jakab* és *Távsa* szénnagykereskedő-céget bízta meg.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Pap Lajos* pénzügyőri biztoshelyettesét, a X. fizetési osztályba, ideiglenes minőségű pénzügyőri biztossá nevezte és szolgálattételre Ipolyságra rendelte.

— **Beiratások a kereskedőtanonc-iskolába.** A selmecbányai kereskedőtanonciskolába való beiratásokat, a városi fiúiskolában, szeptember 2-án, kedden délután 4 órától és szeptember 4-én, esütörtökön délután 4 órától kezdve fogják megtartani. Az iskolai bizottság ezúton is felhívja a kereskedőket, hogy a tanulóikat legkésőbb szept. 4-én okvetlenül irassák be, mert a későbbi jelentkezésig mulasztott órákat, mint igazolatlanokat, az I. fokú iparhatóság büntetni fogja.

— **A F. M. K. E. közgyűlése.** Folyó évi szeptember 7-én és 8-án tartja a F. M. K. E. közgyűlést Pöstyénben. A selmecebányai választmány kötelekbe tartozó tagok, akik e közgyűlésen részt óhajtanak venni, kedvezményes vasuti jegyért a választmány jegyzőjéhez, **Hamrák Béla** lic. tanárhoz, forduljanak.

— **Felülfizetések.** A selmecebányai iparosifjúságnak folyó hó 20-án a városi vígadóban rendezett nyárimulatságán felülfizettek: Letocha József 3 K, Zachár Ádám, Zsitvay János, Fritz Péterné 2—2 K, Hertl Emil 1-80 K, Bartos András, Marek Gyula, Vásári István, Zsided Ferenc 1—1 K, N. N. 60 fillért. A mulatság bevétele 235 K 44 fillér, kiadása 278 K 24 fillér volt. A veszteség 42 K 80 fillér. A felülfizetésekért ezúton mond köszönetet a mulatság rendezőségére.

— **Eljegyzés.** *Nott József* besztercebányai nyomdász eljegyezte *Hanuska Lenkét* Selmecebányán.

— **Tánciskola.** *Guttman Samu* budapesti okleveles táncitanító, aki 25 esztendő óta jár Selmecebányára s eddigi működésével a közönség teljes bizalmát érdemelte ki. Selmecebányára érkezett s a városi vígadóban szeptember 3-án fogja a táncitanítást megkezdeni. Guttman táncitanítót, ki különös gondot fog fordítani a two-step-táncra s a modern ritmikus svéd torna tanítására, Selmecebánya közönségének szíves figyelmébe és pártfogásába ajánljuk.

— **Balogh László zenekara** Vihnyéről visszakerkezett és szeptember 2-ától esténként ismét a Bristol-kávéházban hangversenyez.

— **Kérjünk mindenütt gyógyi gyógy- és borvizet!**

— „Széchenyi“ fiúnevelő- és tanintézet (internátus) Budapest legegészségesebb és legszebb helyén, a Dunaparton, V. Személynök-utca és Markó utca sark. Telefon 152—64. Felvesz elemi-, közép- és felsőiskolai rendes- és magántanulókat. Az intézetnek 16 rendes tanára van, kik egyéni oktatásban és nevelésben részesítik a növendékeket. Legmodernebb berendezés. Magántanulóknak és növendékeknek külön tanfolyamok. Német, francia, angol társalgás. Zene, torna, sport. Prospektus.

— **A nyári hőség veszedelmei** kétségkívül a csecsemőre nézve a legnagyobbak, mert a legtöbb esetben hiányzik a megfelelő, megbízható táplálék. Adjon azonban kedvencének Nestlé-féle gyermeklisztet. Ez a készítmény nemzedékről-nemzedékre számtalan esetben oly fényesen bevált, hogy nemesak sok bánattól óvja meg magát, hanem kis gyermeke szép fejlődésében is gyönyörködhetik. Próbadobozokat kívánatra azonnal tel-

jesen díjtalanul küld: a Henri Nestlé-cég, Wien, I., Biberstrasse 159.

— **Van szerencsénk a t. c. közönséggel tudatni, hogy további intézkedésig üzleteink ünnep- és vasárnapokon délelőtt 8—10 óráig nyitva lesznek.**

Grohmann Gyula,
Joerges Á. özv. és fia.

— **Rossz benyomást** gyakorolnak a ferdére taposott cipősarkok. Utasítsa azért a cipészét, hogy cipőt azonnal bersonozza, vagyis valódi Berson gumisarkokkal lássa el és ön ezzel elérí, hogy cipői állandóan elegánsan maradnak.

— **A magyar búza sikértartalma.** Köz tudomásu, hogy a liszt jóságára s a belőle készült tészta minőségére nagy hatással van a búza sikértartalma. Az utóbbi években azonban a külföldi szakértők mindgyakrabban bizonyítják, hogy a buza sikértartalma apadóban van s ez jórészt talajunk foszforsavtartalmának csökkenésére vezethető vissza. E külföldi támadásokkal szemben szak tudósaink elég sikeresen védekeznek ugyan, elvitázhatatlan azonban, hogy talajaink foszforsavtartalmának apadásával búzánk minősége is romlik, mindenütt, ahol csak istállótrágyát használnak s ebből is kellelénél kevesebbet. Ellenben a búza minőség tekintetében rendkívül javul, ha foszforsavtartalmú műtrágyát is alkalmazunk alá. Ez mennyiségileg is fokozza a termést s a búza súlyát, a szem teltségét, lisztességét és acélosságát is feltűnően javítja.

— **A F. M. K. E. évkönyve,** mely, az egyesület harmincegyedik közgyűlése alkalmából, Clair Vilmos főtitkár szerkesztésében jelent meg, részletesen beszámol az egyesület 1912. évi működéséről és intézményeiről. Az évkönyv megállapítja, hogy az egyesület harmincegyéves fennállása alatt 1,330,000 koronát fordított magyar kulturcélokra. Alapított 67 kisedővodát, melyből harminckettőt ma is 36,000 korona évi költséggel tart fenn; 221 iskolai és népkönyvtárat, melyek mindannyian jelentős tényezői a magyar műveltség terjedésének; szegényiskolák gyermekeit ingyen tankönyvekkel és magyar isteniszteletek céljaira magyar énekes- és imakönyvekkel lát el; analfabéta tanfolyamokat, ismeretterjesztő előadásokat, magyar beszélgetési tanfolyamokat szervezett a magyar-tót nyelvhatár községeiben; a magyar nyelvnek és szellemnek az iskolában és azonkívül eredményes tanításáért megjutalmazta az arra érdemes tanerőket s az elemi iskolák szorgalmasabb idegen anyanyelvű tanulóinak 497 példány-

ban fizette elő az *En Ujságom* gyermeklapot; az iparostanoncoknak jelentkező elemi iskolás növendékeknek magyar iparosoknál szerzett alkalmaztatást. Az egyesület programjába felvette a szabadtanítást, a felvidéki magyar társadalomnak szervezését, napközi otthonok és patronage-intézmények létesítését stb. Az egyesület vagyona ezidőszert 590,000 korona, évi költségvetése pedig 112,000 korona, melynek 64%-át közművelődési kiadásokra, 24%-át tőkésítésre és csak 12%-át fordítja igazgatási költségekre.

— **Értesítés.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter értesítése szerint a román kormány, a Magyarországon előfordult koleraesetek miatt, Magyarországból menő utasoknak Romániába való belépését és árúk szállítását csak Verciorován, Predeálnon, Turn Szeverinon és Burdujénin át engedély meg. A Magyarországból menő utasokat Romániában, utazásuk végpontján, öt napon át megfigyelik. Munkáscsoportoknak, kivándorlóknak és esavargóknak a Romániába való belépés tilos. Friss húsneműeknek, friss zöldségnek és friss gyümölcsnek Romániába való bevitele el van tiltva.

— **Családirítás.** A háziasszonyoknak nagy öröme fog szolgálni az a hír, hogy a fővárosban próbák folytak különböző szerekkel a poloskák kiirtására. Beigazolódott, hogy a »Löcherer Cime-xin« nemesak a poloskákat, de ezek petéit is teljesen kiirtja. Mindenütt használható, nem piszkát, szaga nincsen: sőt a nyárra eltett szörmeruhákat is megóvja a molykártól. Beszerezhető a Margótsy-gyógyszertárban, Selmecebányán és a készítőnél, Löcherer Gyula gyógyszerésznél Bártfán.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem felelős a szerk.

**MOLL-FÉLE
SEIDLITZ-POR**

Enyhe, oldó háziszor mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az élő életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 K.
Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

**MOLL-FÉLE
SŐS-BORSZESZ**

Fájdalom csillapító **Bedörzsölés,**
és erősítő

elismert, régi jó hírnévű háziszor szaggatás és hülestül származó mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára K 2—
Kapható minden gyógyszerárakban és drogeriában.

Főzetküldési hely **MOLL A. gyógyszerész,**
ca. és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9

Henneberg-selyem — Egyenes! Fekete, fehér és színes 1 korona 35 fillérről méterenként, blúzra és ruhára. Franko és mar megvaulva házhoz szállítva. Gazdag mintavlasztek postafordultával Henneberg selyemgyáros Ofolsége német császárné udvari szállítója Zürich.

Sirolin "Roche"

ezerszeresen bevált
tüdőhurutok ellen
friss és idült
köhöges, hörghurutnál
tüdőgyulladások után.

Egészséges tüdők erős étvágy óvszer a
tüdővész ellen.

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI.

Hirdetmény.

Selmec- és Bélabánya sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1913. évi július hó 8-ik napján megtartott rendes havi közgyűlése a város területén lévő dűlők és erdőrészek idegen hangzású neveinek megmagyarosítása ügyében kiküldött különbizottság javaslatát elfogadja s elrendeli, hogy a megállapított dűlőnevek kellő számban nyomassanak ki s a helybeli hivatalok, iskolák stb. részére küldessenek meg s általában kellő módon tétessenek közhírré.

Elrendeli továbbá, hogy az új elnevezések kimutatása, a hivatalos használat elrendelése s jóváhagyás végett, a belügyi kormányhoz terjesztessék fel.

A dűlőnevek következőkben állapítottak meg:

Eddigi idegenhangzású név. Megállapított új név.

Selmecbánya.

Schindelberg	Józsadomb
Katzenhübl	Töröksánc
Kornberg	Szentháromsághegy
Galgenberg (Sibenice)	Akasztó
Drijenova	Somos
Kalvarienberg	Kalváriahegy
Paradaisberg	Paradicsomhegy
Sobovái	Sobóhegy
Breitenberg	Széleshegy
Logre	Táborhegy
Vajtava	Cseres
Jamnata	Gödrös
Hájk	Partos
Reszla	Rössel-dűlő
Klingertó	Klingertó
Kamen	Könyereg
Gedeontoln	Gedeontáró
Cservená hálma	Vöröshányó
Riznye	Csúsztató
Hella	Csatavölgy
Grant (Hellai)	Pusztelnik forrás
Teplipotok	Melegpatak
Heckelstein	Solmosszikla
Hibalka	Sikos
Roskova	Agancsos
Srieborna	Ezüstös
Vicsájama	Farkasverem
Grant	Itató
Veternik	Viharos
Spitálszko	Kórházi földek
Frauenberg	Temetőhegy

I. Bélabánya városrész belterülete.

Steinberg	Templomhegy
Pivovár	Vigvölgy
Stóina	Bányadűlő
Zach (Cach)	Zsófiavölgy

II. Dűlők és egyéb külterületek.

Zlato slnce	Aranydűlő
Ringlberg	Körhegy
Csierno pole	Feketemező
Cseresnová dolina	Cseresnyés
Za Háj	Cserjésdűlő
Tiefthal	Mélyvölgy
Sivárna	Kopárdűlő
Tabacsni vrsok	Dohánydomb
Prchon	Csapás
Szlaná	Sósdűlő
Dolina	Alsóvölgy
Cudenice	Szellősrét
Stálik	Füstösdűlő
Perkovszkie boke	Meredekdűlő
Kúti	Zúgvölgy
Galije	Vesztőhegy
Kramiare	Csendesvölgy
Geisdorn (Gordon)	Nagylegelő

Hirdetmény.

Alulírott hivatal ezennel közlésezi, hogy a Selmec- és Bélabánya város területére vonatkozó és az 1913. évre szóló föld-, házbér-, I. és II. oszt. kereseti-, tőkekamat- és általános jövedelmi pótdó kivétési lajstromok, az ipolysági m. kir. pénzügyigazgatóságtól érvényesítési záradékkal ellátva, leérkeztek, miért is a közadók kezeléséről szóló 1913. évi VI. t.-c. 2. §-a alapján kiadott 50000 sz. p. m. utasítás 29. §-a értelmében ezek a lajstromok az adózó közönség számára, megtekinthetés végett, a városi adóhivatal helyiségében f. évi szept. hó 1-től szept. hó 9-ig 8 napig közszemlére kitétetek.

Tájékoztásul egyben közli a hivatal, hogy az adókvetés elleni felebbezések, az 1913. évi 50000 sz. p. m. rendelet 37. §-a értelmében a betekintés után azonnal, vagy pedig az adóknak kézbesítését követő 15 napi határidő alatt a törvényhatósági közigazgatási bizottság adóügyi bizottságához nyújthatók be.

Végre figyelmeztetnek az adózók, hogy a III. oszt. keresetiadóra, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójára és a bányaadóra vonatkozó felebbezések az 50000. sz. rendelet 23—24. §-aiban jelzett módon és időben adandók be.

Selmecbányán, 1913. évi aug. hó 27-én.

A városi adóhivatal:

Murányi Károly,
a. ü. számvevő.

Csányi Ottó,
főszámvevő.

4518. szám. 1913.

Hirdetmény.

Tudatjuk az adózókközönséggel, hogy az 1909. évi V. t.-c. alapján készített új földadó-munkálatok és pedig az új kataszteri telekkönyv, az egyéni birtokívek, a birtokívek összesítése s a mintaterek jegyzéke elkészültek s hogy ezek a munkálatok, az idézett törvény 17. §-a s a végrehajtására kiadott 53301. sz. utasítás 74. §-a értelmében, a városi adóhivatalban, megtekinthetés végett, közszemlére kitétetek.

Az érdekelt adózóközönség esetleges fel-szólalását, akár szóban, akár írásban, folyó évi szeptember hó 4-ig alulírott hivatalban adhatja be.

A városi adóhivatal.

Selmecbányán, 1913. augusztus hó 3-án.

Murányi Károly,
a. ü. számvevő.

Csányi Ottó,
főszámvevő.

6499. sz. 1913. vt.

Hirdetmény.

Selmec- és Bélabánya sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonában levő »Sembery«-ház egyik bolthelyisége a f. é. nov. 1-től kezdve 6 egymásután következő évre bérbe-adatik. Ecélből a tanács a f. é. szept. 15. én, d. e. 10 órakor, a városháza tanácstermében nyilvános árverést tart. Kikiáltási ár évi 500 (ötszáz) koronából álló bérösszeg. Az árverezők kötelesek az árverés megtartása előtt a kikiáltási ár ötszázalékát bánatpénz fejében a városi tanács megbizottjának lefizetni. Az árverési feltételek a számvevőségnél megtekinthetők.

Selmecbányán, az 1913. évi augusztus hó 1-én tartott tanácsülésből.

Arthold Géza,
polgármester h.

HIRDETÉSEK.

Honvéd-utca I. 50. szám alatt levő
házam, udvarral s kerttel.

szabadkézből eladó.

Bővebbet Seidel Ágostonnál a Népbanknál.

Aki birtokot, házat, bu-
tort, hangszert, gépet,
vagy bármiféle felszere-
lési tárgyakat venni vagy
eladni akar, aki lakást
keres, vagy ilyent bérbé-
adni óhajt hirdesse a
Selmecbányai Hirlap

hirdetési rovatában.

A Selmecbányai Hirlap-ot
állandóan sok ember olvassa,
azért mindig akad megfelelő ajánlkozó.

Táncitanítási jelentés.

Alulírott tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy folyó évi szeptember hó 3-án a Városi Vigadó nagytermében

— táncanfolyamot

nyitok. Oktatásom tárgyai a legdiva-
tosabb szalon- és műtáncok lesznek,
valamint a szépségügyi testgyakorlatok,
ideértve: a helyes állás, járás és test-
mozgás is.

Svéd torna és ritmikus test-
mozgás. One-step, Two-step
és Tango legmodernebb
tanítása.

A tanórák az ifjuság számára d. u. 6—8.,
felnőtteknek este fél 9-től fél 11-ig.
Beiratások a Városi Vigadóban eszkö-
zöltetnek. A n. é. közönség 25 év óta
tanúsított beesés pártfogását ezidén is
kérve, maradok kiváló tisztelettel

Guittmann Samu
fővárosi tanatanár.

Császárfürdő Budapest.

Nyári és tél-
gyógyhely, a magyar Irgal-
masrend tulajdona. Elsőrangú
kénés hévízű radioaktív
gyógyforrások; modern berendezésű gőzfürdő kényelmes
iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hőgölgök
és urak részére. Török-, kö- és márványfürdők; hőlég
és szénsavas- és villamos-vizfürdők. A fürdők kitűnő
eredménnyel használatnak főleg csúszós bántalmaknál és
idegbajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos esetei
ben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szőlő
kezelés, jutányos árak Gyógy- és zenédj nincs.

Prospektust ingyen és bérmentve küld
Az igazgatóság.

317,913. szám. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó, az 1881. évi
LX. t.-c. 102. § értelmében, ezennel közhírré teszi,
hogy a budapesti IV. kerületi kir. járásbírósnak
1913. évi Sp. X 428/2. számú végzése követke-
ztében Dr. Horváth Miksa budapesti ügyvéd által
képviselt Pósa Nándor bpesti bej cég javára,
selmecbányai lakos ellen 194 K — fill. s jár.
erejéig 1913. évi július hó 22-én foganatosított
kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglatl és
2150 kor. — fill.-re becsült következők ingóságok.
u. m. benzinnmotor és fagegmunkálógépek nyil-
vános árverésen eladatnak.

Ez árverésnek a selmecebányai kir. járásbíró-ság 1913. évi V. II. 173.1. számú végzése folytán 194 kor. — fill. tőkekövetelés, ennek 1913. évi január hó 1. napjától járó 5% kamatai $\frac{1}{30}$ váltódíj és eddig összesen 83 K 50 fill.-ben bíróság már megállapított költségei rejéig, Selmecebányán, alperes Erzsébet utcai lakásán leendő megtartására 1913. évi szept. hó 12-ik napjának délelőtti 12 órája határidőül kitűzetik és arra a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok, az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében, készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ez az árverés, az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében, ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Selmecebánya, 1913. évi aug. hó 16.

Sajtos Mihály
kir. bír. végrehajtó.

HÁROM VILÁGNYELVET

ANGOL MEGTANULHAT
NYELVTAN AMERIKAI NYELV
KIELTÉS, FOGYELMEK VETÉVEL
ATDOLGOZTATÁK
DOPPELNYELVŰ ÉS DOLGOZÓ H.
KELTI ÁLLAD TUD EGYET
TANÁR LECTOR

FRANCIA SCHIDLOFF DR.
NYELVTAN MAGYAR NYELVRE ATDOLGOZTA
D'HOINTI REZSŐ
KERESH ISK TANÁR

NÉMET NYELVTAN
LATIN (MAGYAR) BETŰKKEL
SZEDVÉNY MAGYAROK RÉSZÉRE
ATDOLGOZTA
ALTAI REZSŐ TANÁR

INGYEN KÜLD RÉSZLETES ISMERTETŐ PROSPECTUS

JOERGES Á. ÖZV. ÉS FIA
könyvkereskedése Selmecebánya.

1389/1913. tk. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A selmecebányai kir. járásbíró-ság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Ernst Zsigmond végrehajthatónak özv. Ambróz Józsefné sz. Sedibok Anna végrehajtást szenvedett elleni 352 kor. 48 fill. és jár. iránti végrehajtási ügyében a bélabányai 197 és 526. tkvb. felvett özv. Ambróz Józsefné sz. Sedibok Anna tulajdonát képező a természetben egy egészét képező 325 és 326 hrzi sz. ingatlanra a Deutsch Zsigmond és Polkoráb Imre által beadott és vissza nem vonható ajánlat folytán 1677 kor. 50 fill. úgyszintén az ottani 214 tkvb. ugyanannak tulajdonát képező 442 hrzi sz. és a 434 sz. tkvb. A + 270 hrsz. a. ingatlanra ugyanazok által beadott és vissza nem vonható utóajánlat folytán 1821 korona kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan 1913. évi szept. hó 11-én, d. e. 10 órakor Bélabányán a rendőrbiztos hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog, mégis azonban az 1908. XLII. t.-c. 21 §-a értelmében a kikiáltási árnak a 26 §-ban meghatározott kikiáltási áron alul el nem fog adatni és hogy a vevő a bánatpénzt a 26 §-a értelmében kiegészíteni köteles.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t.-c. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és a vonatkozó m. kir. igazságügyminiszteri rendeletben kijelölt óvadékképes értékpapírokban

a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t.-c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. jbság, mint telekkönyvi hatóság.
Selmecebánya, 1913. évi jul. hó 30-án.

DUTKO s. k.
kir. járásbíró.

330/1913. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó, az 1881. évi XI. t.-c. 102. §-a értelmében, ezennel közhírré teszi, hogy a beszercebányai kir. járásbíró-ságnak 1912. évi Sp. I. 926/1. számú végzése következtében Dr. Kelemen József beszercebányai ügyvéd által képviselt Plaszk Aladár és hozzátartozóitól társai javára selmecebányai lakosok ellen 34957 K — f. jár. erejéig 1912. évi szept. hó 18-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1900 K — fill. becsült következő ingóságok, u. m.: kocsik, szobabútor, gázfelszerelések, fürdőkálya és 2 drb. ló nyilvános árverésen eladatnak.

Ez árverésnek a selmecebányai kir. járásbíró-ság 1913-ik évi V. II. 187/2. számú végzése folytán 34957 K — f. tőkekövetelés, ennek 1912. évi július hó 1-ső napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{30}$ váltódíj és eddig összesen 2670 korona — fillérben bíróság már megállapított költségei erejéig, Selmecebányán, alperesek Óvár melletti lakásán leendő megtartására 1913. évi szept. hó 9-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kitűzetik és arra venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok, az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében, készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ez az árverés, az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében, ezek javára is elrendeltetik.

Selmecebányán, 1913. évi május hó 4-én.

Sajtos Mihály,
kir. bír. végrehajtó.

283. szám 1913. végr.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó, az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében, ezennel közhírré teszi, hogy a selmecebányai kir. bíróságnak 1912. évi

Sp. I. 200/6. számú végzése következtében Dr. Wagner László selmecebányai javára selmecebányai lakos ellen 216 K — f. s. jár. erejéig 1913. évi január hó 21-én foganatosított végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 640 kor. — fill.-re becsült következő ingóságok u. m.: 2 drb. vörös-tarka ökör nyilvános árverésen eladatnak.

Ez árverésnek a selmecebányai kir. járásbíró-ság 1913. évi I./711. számú végzése folytán 174 K — fill. tőkekövetelés, ennek 1905. évi május hó 5. napjától járó 8% kamatai, $\frac{1}{30}$ váltódíj és eddig összesen 3 K 36 fillérben bíróság már megállapított költségei erejéig, Selmecebányán, alperes Vöröskút melletti majorjában leendő megtartására 1913. évi szeptember hó 15-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és arra a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok, az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében, készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ez az árverés, az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében, ezek javára is elrendeltetik.

Selmecebányán, 1913. évi aug. hó 20-án.

Sajtos Mihály
kir. bír. végrehajtó.

Eladó házak.

Két ház, kisebb-nagyobb
ürülakásokkal, gazdasági
épületekkel, szép és nagy
gyümölcsös-kertekkel, kedvező
feltételek mellett, szabadkézből eladó.

Holvay Károly Selmecebánya.

Szülők figyelmébe!

A tovább tanulni óhajtó leányok részére már 3 év óta fennálló **előkészítő tanfolyamot** a következő évben is megtartom. Előkészítők: óvónő-, tanítónő-képzőre, gimnáziumra. Növendékeim az elméleti oktatáson kívül is (rajz, kézimunka, társalgás, nyelvek stb.) foglalkoznak. Megismerkednek a művelt nő mai társadalmi helyzetének követelményeivel s így egy kis bizalmas társaságban a nevelő-oktatás előnyeiben részesülnek. A tanfolyam 10 hónapig tart (szept.-től júniusig). A növendékek naponként a lakásomon tanulnak és vizsgát tetszésszerűen intézhetnek. A tanítás díja 200 korona (havonként 20 korona).

Teljes tisztelettel

Bencsik Gergelyné,

okl. tanárnő.

Lakás: III. Alsórózsa-utca 71. sz.

Jelentkezéseket bármikor fogadok, de az együttműködés miatt legelőszőrűben szept. 8-ig. Eddig már 8-an szereztek oklevelet. Bővebb felvilágosítást és tanácsot személyes jelentkezéskor bármikor adhatok

Eladó ház. A selmecebányai ág. hitv. ev. főgimnázium tőszomszédságában levő: Petőfi utca 41III. sz. két emeletes (emeletenkint 4-5 szobás), jól jövedelmező, modern, új berendezéssel, elköltségs miatti, igen olcsón rendkívül előnyös feltételekkel, eladó. A vételhez igen kevés készpénz szükséges.

Erdély Gyula.

miniszteri osztálytanácsos,
Budapest, III. Pástorház utca 16. sz. Villa.

Elsőrendű gépfali téglát

vidékre is a legolcsóbban szállít
Rakottay György és társai gőztégla-
gyára. Losonc.

TREITER JÁNOS

CIPESZÜZLETE
KOSSUTH-TÉR, A BOGYA VEND. MELLETT.

AJÁNlja SAJÁT KÉSZÍTMÉNYŰ ÜRI- ÉS GYERMEKCIPŐIT DÚS VÁLASZTEKBAK. • BEL- ÉS KÜLFÖLDI CIPŐGYÁRTMÁNYOK RAKTÁRA. • BÁLI CIPŐK BÁRMIKOR KÉSZEN KAPHATÓK. • KÉSZÍTÉS MÉRTÉK SZERINT PONTOSAN ÉS GYORSAN.

Valódi Bata-cipők raktáron.

RED STAR LINE Vörös csillagvonal

Antwerpen—Amerika

Rendes és közvetlen hajójaratok
Antwerpen—New-York és Antwerpen—Boston között

A társaság hajórajza

Samland	Finland	Vaderland
Gothland	Kroonland	Margvuette
Mesaba	Zeeland	Menominee
Lapland		Manitou

A hajók New-York felé minden szombaton és Bostonba minden második csütörtökön indulnak. — Bővebb felvilágosítást nyújt:

RED STAR LINE

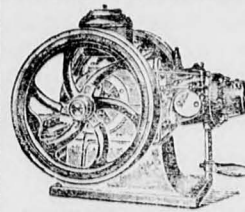
Magyarországi helyettese

Budapest, VIII., Köztemető út 12/a.

Telefon szám:

József 10-37.

A VILÁGHÍR
ES LEGUJABB RENDSZERŰ

BOLINDER NYERSOLAJ- MOTOROK

és azok alkatrészei kizárólag

ANYOS IMRE

cézgnél
kaphatók

BUDAPEST, VI. PODMANICZKY-UTCZA 17.

Telefon 12-76.

Legkisebb nyersolaajsükséglet!

Feltétlen jótállás!

Jutányos árak!

Kedvező fizetési feltételek!

Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árajegyzéket.

Besztercebányai fiuinternátus

== Besztercebányán. ==

XX

Nevelőintézet bentlakó és bejáró felső kereskedelmi, polgári, gimnáziumi és fémipariskolai tanulók számára. Állandó tanári és orvosi felügyeletek. Gondos nevelés. * Kitünő ellátás.

XX

Prospektust, kívánatra, az internátus igazgatósága ingyen és bérmentve küld

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMA

Utolérhetetlen hatású tüdő- és mellbetegségeknél, enyhíti a katarust, megszünteti a fájdalmat okozó köhögést, Torokgyulladás, rekedtséget és gégegyulladás, valamint lézi, különösen jó hatású gyomorgöres és kolika ellen. Gyógyhatású aranyér és altesti bántalmaknál, tisztítja a veséket, étvágygerjesztő, elősegíti az emésztést. Kitünően bevált fogfájásnál, odvas fogak, szájbűznel, valamint az összes száj- és fogbetegségek, bülfőzés ellen, megszünteti a száj vagy gyomortól eredő lézi. Jó hatású pántikagilisztánál. Meggyógyít minden sebet, sebhelyt, orbáncot, láztól eredő hólyagot, kelést, szemölcsöt, égési sebeket, megfagyott testrészeket, vart és kiütést. Fülbántalmak ellen kitünő hatású. Minden háznál különösen influenza, kolera vagy más járványoknál kéznél legyen.

Irjunk: Thierry A. Órangyal-gyógytárának Pregrada, Rohitsch mellett.

12 kis vagy 6 dupla vagy 1 nagy specialüveg 5-60 korona.

Nagyobb rendeléseknél jelentékeuy árengedmény!

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőese.

Megakadályoz s megszüntet vérmérgezést, fájdalmas operációkat leggyakrabban feleslegessé tesz. Használatos gyermekágyas nőknél fájó emlők, tejmegindítás, rekedés, emlékeményedés ellen. Orbánc, feltört lábak, sebek, dagadt végtagok, csontszu, fekélyek, ülés, szurás, lövés, vágás vagy zúzódás által okozott sebeknél kitünő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: üveg, szálka, por, serét, tüske, stb. kinövések, karbunkulus, képződmények, valamint rak ellen, fereg, rothadás, körömgvülés, hólyag, égési sebek, hosszú betegségeknél előforduló fölfekvésnél, vérkelelésnél, fülfolyságnál, valamint kipállás esetén csecsemőknel stb. stb. kitünő hatású.

2 tégely ára 3-60 K a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett kapható.

Budapesten kapható: Török József gyógytárában, valamint az ország legtöbb gyógyszerertárában. Nagyban: Thalmayer és Seitz, Kochmeister Utóda, Radanovits Testv. droguériákban Budapesten kapható. Ahol nincs lerakat, rendeljünk közvetlenül:

THIERRY A. Órangyal gyógyszerertárából, Pregrada, Rohitsch mellett.

